

- Certificering kan blive et redskab for entreprenøren, siger Bjarne Kallehaug. Det betyder at han husker at få indsamlet alle de oplysninger han skal have for at udføre arbejdet korrekt. Desuden fremgår det klart, hvad der er aftalt med skovdistriktet.

Certificering af skoventreprenører

- et tilbud til skovejeren og et værktøj for entreprenøren

Hvis entreprenøren er certificeret lettes arbejdet for skovejeren. Og entreprenøren får et værktøj der letter administration og virker som et kvalitetsstempel.

Indtil videre er der kun én entreprenør der er certificeret.

Branchen har svært ved at tiltrække unge.

- For et års tid siden etablerede vi en ordning for certificering af skoventreprenører. Det betyder bl.a. at entreprenøren sørger for at overholde de regler for skovcertificering, som har at gøre med arbejdet i skoven.

- Endvidere er der bygget en række minimumskrav ind i entreprenørstandarden. De sikrer, at entreprenørens arbejde også i ikke-certificerede skove sker kvalificeret og hensynsfuldt.

- Formålet er at gøre det lettere for især de lidt mindre skovejere at være certificerede, fordi der er færre opgaver som de selv skal

styre og overvåge. Samtidig får entreprenøren et godt værktøj til ordrestyring og fakturering.

- Jeg tror på at certificeringen kan virke som et kvalitetsstempel for entreprenøren. Det er en måde hvorpå han kan vise, at han kender reglerne for god og ansvarlig skovdrift og dermed en sikkerhed for skovejeren.

Skovejeren ansvar

Bjarne Kallehaug er formand for Dansk Skoventreprenør Forening (DSF). Foreningen har sammen med Skovdyrkerforeningerne og NEPCon gennemført et projekt, så man som skoventreprenør kan blive certificeret.

Dette betyder, at når en entreprenør er certificeret, kan han bevise over for skovejeren at han kender kravene i PEFC og FSC. Denne certificering er ikke som sådan et krav fra PEFC eller FSC's side og derfor heller ikke officielt godkendt af PEFC eller FSC.

Projektet blev støttet af EU-midler og midler fra den tidligere produktudviklingsordning under Naturstyrelsen. Projektet har været omtalt i Skoven 12/10 og 11/11.

- Vi har ikke taget stilling til om PEFC eller FSC er det bedste. Vi har lavet en sammenskrivning af de to ordninger, så der findes et samlet regelsæt, som viser, hvor de to ordninger er identiske, og hvor en af ordningerne har særlige krav.

- *Det endelige ansvar for om reglerne overholdes er stadig skovejeren?*

- Det er rigtigt. Skovejeren vælger om skoven skal certificeres, og han har i sidste ende altid ansvaret for at reglerne overholdes. Men når vi er gået ind i projektet skyldes det, at vi oplever, at entreprenøren får en stadigt mere central rolle i skovdriften. Dermed får entreprenøren også en nøglerolle, når det gælder overholdelse af skovens certificering(er).

Vi laver detailplaner

- For 15 år siden kom skovfogederne til entreprenørerne med en omhyggelig arbejdsplan. De havde besluttet hvad der skulle laves i hver eneste bevoksning. De koordinerede hver enkelt opgave, lavede opmåling, kontaktede savværk, købte planter ind osv.

- I dag har skovfogeden tit så meget at lave, at han ikke kan bruge ret meget tid på de praktiske opgaver. Mange ejendomme har slet ikke en selvstændig skovadministration,

- *Mere og mere administration i skoven skubbes over til entreprenørerne, siger formanden for skoventreprenørerne, Bjarne Kallehaug. Vi skal ofte stå for detailplanlægning, og vi vil få en mere central rolle i forbindelse med certificering.*

og så bliver det op til entreprenøren at lave detailplanerne.

- Eller entreprenøren får en totalentreprise, så han ikke blot skal stå for skovningen, men også udkørsel, opmåling, træsalg, pladsrydning og tilplantning af arealet.

- Denne tendens forstærkes af at uddannelsen af skovfogederne er lagt om. De nye sling'er kan en masse teori, men de ved ikke nødvendigvis meget om hvordan tingene gribes an i praksis. Entreprenøren får ofte blot en opgave stukket ud, og så skal han lave detailplanerne.

- Dette skal ikke ses som kritik, men vi må bare konstatere at det er den vej udviklingen går. Derfor må vi som entreprenører udvikle os og tilpasse os denne nye struktur.

Ordrestyring

- Her kan certificering faktisk blive et fint redskab. Systemet betyder, at inden man starter på en opgave, skal entreprenøren udfylde sin egen "ordreseddel".

- Det betyder at han husker at få indsamlet alle de oplysninger han skal have for at udføre arbejdet korrekt. Desuden fremgår det klart, hvad der er aftalt med skovdistriktet. Alt er samlet på få stykker papir inklusiv relevant kortmateriale.

- Herefter skal det være let for dem som rent faktisk skal udføre opgaven at gøre det korrekt. Dette ser jeg som det allervigtigste, det er

jo det, det hele drejer sig om, nemlig at gøre arbejdet rigtigt!

- Det gælder først og fremmest overfor skovejeren, men er skoven certificeret skal det naturligvis også være rigtigt i henhold til den gældende standard.

- Hvis der senere, ved en auditering bliver stillet spørgsmål til skovarbejdet, er det i første række skovejeren der skal svare. Men spørgsmålet vil ofte gå videre til entreprenøren, og så er det godt at der er dokumentation for, hvad der er aftalt. Auditeringen sker jo lang tid efter opgaven er udført.

To lande

- *Hvor stor udbredelse har entreprenørcertificeringen fået?*

- Forholdene for entreprenørcertificering har i forbindelse med projektet været undersøgt i 5 europæiske lande. Bulgarien trak sig hurtigt ud, fordi de er langt bagefter de vesteuropæiske lande på mange punkter. Portugal har ikke lavet en ordning endnu fordi køberne kræver kun at ejerne er certificerede – de er ligeglade med entreprenøren.

- I Spanien er der udstedt 2 entreprenørcertifikater, og der er flere i gang med at opnå et entreprenørcertifikat.

- I Sverige har hver af de store koncerner haft deres egne certifikater. De er nu gået sammen om en fælles model som afviger noget fra den vi udviklede i projektet.

- Vi har lært at det er ikke muligt at lave én fælles europæisk certificeringsstandard. I forbindelse med en netop afsluttet workshop i Portugal om entreprenørcertificering var udmeldingen derfor også, at man skulle udvikle en overordnet model for entreprenørcertificering, der derefter kan tilpasses de lokale forhold i det enkelte land.

Kun én entreprenør

- *I Danmark er der kun én entreprenør som er blevet certificeret, Svaninge Skovservice. De enkelte medlemmer af bestyrelsen i DSF er ikke certificeret, heller ikke dig selv. Tror du ikke rigtig på ideen?*

- Jo, selvfølgelig tror jeg på det! For mit eget vedkommende har jeg ikke følt noget behov for det endnu. Der er jo ikke endnu noget krav fra skovene om at arbejdet skal udføres af en certificeret entreprenør.

- Samtidig har jeg løbende i de senere år udviklet mit eget ordresystem som indeholder de samme ele-

menter som indgår i certificeringen. Derfor har der ikke – endnu – været behov for at gå det sidste skridt. Det er jo heller ikke gratis at blive (og være) certificeret!

- De andre medlemmer af DSF ser nok også tiden an. De melder sig sikkert, når eller hvis, det bliver et krav fra kunderne. Eller hvis de ønsker at få et system som kan sikre at opgaverne bliver udført i overensstemmelse med kundens krav og ønsker.

- NEPCon fortæller, at der har været forespørgelser på entreprenør-certificering, og der arbejdes pt på støttende værktøjer, der skal lette den papirmæssige byrde i forhold til at opnå en entreprenør-certificering.

- Når vi i DSF's bestyrelse har engageret os så meget i projektet, skyldes det primært at vi gennem projektet fik mulighed for i meget høj grad at få lavet en certificering af entreprenører, for entreprenører.

- Vi kunne også frygte at andre organisationer kunne finde på at lave en ordning uden om os. Det ville give risiko for at det blev en administrativt tung ordning, uden hensyntagen til, at vi som entreprenører skal arbejde med det i hverdagen. Derfor har vi taget initiativet, så vi er parate, når eller hvis det bliver et krav.

- Det er ikke rene spekulationer. For jeg ved at FSC pt arbejder med muligheden for at udvikle en certificering af entreprenører. Og i så fald ville PEFC nok følge efter med et andet system.

Flere modeller

- Så har vi Naturstyrelsen som stiller krav om at entreprenøren har været på et kursus i naturnær skovdrift. Det er et kursus og ikke en certificering i sig selv – for der er ikke kontrol gennem en uafhængig tredjepart. Men vi kunne risikere at der pludselig var 3 forskellige regelsæt.

- På sigt vil vi arbejde for at dette kursus blev indpasset i vores certificering, således at hvis man bliver certificeret, skulle det kunne give adgang til både at byde på Naturstyrelsens udbud, såvel som at køre på små enkeltstående opgaver. Dette kunne formentlig også lette udvælgelsesarbejdet for Naturstyrelsens medarbejdere.

- Et vigtigt argument for bestyrelsen har været at undgå den situation der var i Sverige for nogle år siden. Alle de store industrikoncerner havde udviklet deres egne modeller, og entreprenørerne skulle på kursus

Indtil videre er Peder Frederiksen, Svanninge Skovservice, den eneste entreprenør der er certificeret.

hvert sted for at lære stort set det samme.

- Det problem blev løst ved SMF (Skogs Maskin Företagarna) Sveriges søster organisation til DSF, i løbet af et halvt år lavede deres egen certificeringsordning, som blev accepteret af hele industrien. De har lige run-det 400 certificerede medlemmer!

Generationsproblem

- Hvordan ser du entreprenørbranchen udvikle sig på lidt længere sigt?

- Vi har svært ved at få unge ind i erhvervet. Der er efterhånden rigtig mange der har været med både 20 og 30 år – ligesom mig selv. Det har hidtil ikke været noget problem fordi samtidig med den naturlige afgang er maskinernes præstation løbende steget.

- Men i den nærmeste fremtid vil der være mange som holder op, og så er det ikke sikkert der er nok til at tage over. Det er dyrt at lære en ny mand op – en tommelfingerregel siger at det koster en årsløn.

- Der kræves meget erfaring for at kunne udføre arbejdet korrekt og effektivt, entreprenøren skal tage flere beslutninger i dag. Og maskinerne er dyre, både i indkøb og drift, en ny mellemstørrelse skovningsmaskine ligger på omkring 3 millioner.

- Der dukker også nye typer opgaver op, fx naturpleje eller arbejde i lystskov, og her vil det være godt

at få nye kræfter ind med nye ideer. Man skal måske være mere omhyggelig med udførelsen, fx med fjernelse af hugstafald, og man præsterer måske ikke så meget målt i m³. Det kan være svært for os gamle at tilpasse os den form for arbejde.

- Men de unge står ikke i kø. Interessen falder hurtigt når du fortæller dem at arbejdspladsen kan ligge over hele landet, og at de derfor tit må bo i en campingvogn fem hverdage og arbejde fra 6 til 18!. De vil helst kunne komme hjem hver aften. De har forskellige interesser i fritiden, og de skal være med til at passe børn og hus.

- Tidligere var der også perioder hvor der var mange entreprenører som kørte i Tyskland i månedsvis og tjente gode penge – og det ser vi heller ikke mere. Vi må erkende at der er rift om de få unge som er egnede til skovarbejde. Med de vilkår vi kan tilbyde, kan vi ikke tage for givet, at de vil blive hængende hos os.

sf

Gratis indtil maj

NEPCon oplyser at de indtil maj måned kan arbejde med entreprenører som overvejer certificering med projektstøtte. Gennem et gratis besøg klarlægges det hvordan certificering kan opnås, dvs. hvilken dokumentation der måske mangler, eller hvilke tiltag der skal gøres inden certificering kan opnås.

Selve certificeringsudgiften er ikke dækket af projektet. Flere oplysninger hos Per Lynge Jensen (6168 8071)

AKKERUP PLANTESKOLE

5683 HAARBY
TLF. 6473 1058
FAX 6473 3158
mail@akkerup.dk
WWW.AKKERUP.DK

Skov-, læ og hækplanter

Rekvirer katalog eller De er velkommen til at aflægge Planteskolen et besøg. Tilbud afgives gerne.